

تاریخ، اصلاح و فرقہ و حکومت اسلامی

دکتر حسین جلیل زادہ ماکوٹی

علینقی لڑکی

WWW.KitaboSunnat.com

جلیل زاده ماکوئی، حسین، ۱۳۵۰ -

سرشناسه:

کارکرد مصلحت در فقه و حکومت اسلامی / تالیف حسین جلیل زاده ماکوئی
وعلینقی لزگی.

عنوان و نام: پدیدآور:

تهران: تواناگستر، ۱۳۹۵.

مشخصات نشر

ص. ۹۵

مشخصات ظاهری

ریال ۱۰۰۰۰۰

۹۷۸-۶۰۰-۷۳۳۴-۲۰-۱

شابک:

فیبا

وضعیت فهرست:

نویسی

کتابنامه: ص. ۹۱.

یادداشت

مصلحت (فقه)

موضوع

Convenience (Islamic law)

موضوع

لزگی، علی نقی

شناسه افزوده

BP ۱۶۱/۷/ج۸ک۲ ۳۹۵

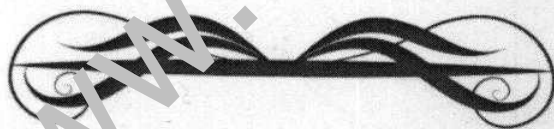
رده بندی کنگره

۲۹-۳۱

رده بندی دیویی

۴۱۵.۰۵۸

شماره کتابشناسی

تألیف: دکتر حسین جلیل زاده ماکوئی و علینقی لزگی

ویرایش و صفحه آرایی: تورج کاظمی

طراح جلد: ولی نایبی

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰,۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۵

ناشر: تواناگستر

آدرس: میدان انقلاب، قبل از جمالزاده شمالی، کوچه قائم مقام، پلاک ۵، واحد ۲

تلفن: ۶۶۴۲۸۳۸۶-۰۹۱۲۱۷۹۱۴۷۷ مدیر مسئول: ابراهیم بهمن خواه

بیشگفتار

در این تحقیق دو عنوان کلی قابل ذکر است:

اول آنکه با توجه به حضور عنصر مصلحت در امور حکومتی به جستجو و تکاپو در سیره سومین علیه السلام و فقهای اسلامی می‌پردازیم.

دوم آنکه با ازان یک تقسیم‌بندی از مصلحت، مرزهای این واژه و کاربرد آن را مشخص می‌کنیم و به مشخص کردن مرجع تشخیص مصلحت به مباحثی چون واگذاری حق تشخیص مصلحت و ... خواهیم پرداخت.

پاسخ به این سؤال که آیا دین در مواجهه با مسائل اجتماعی معتقد و پایبند به اصول ثابت است و یا حالت عطفاء، داد، ضرورت، پرداختن به این بحث را روشن می‌نماید.

به عبارت دیگر اینکه گفته می‌شود قوانین در حالت جاودانه و همیشگی دارد و بفرموده پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله «حلال محمد حلال الی یوم القیامه و حرامه حرام الی یوم القیامه» هر آنچه حلال است تا قیامت حلال می‌باشد و هر آنچه حرام است برای همیشه حرام می‌باشد (کلینی، ۱۴۰۷، ج ۱: ۹). آیا این فرمایش با تحولات اجتماعی و مقتضیات زمان سازگاری دارد؟

بحث از مصلحت پاسخگوی این شبهه و سؤال می‌باشد.

در این تحقیق بررسی خواهیم کرد که آیا عمل به مصلحت ممدوح و پسندیده است یا مذموم و ناپسند است، آیا مصلحت اندیشی موجب افتخار و عمل به وظیفه است و یا به عنوان راحت طلبی و توجیه اعمال و رفتار نفسانی افراد می‌باشد؟

به بیان دیگر آیا دین اسلام، دین و شریعت جامع و کامل است که جواب‌گری همه نیازهای بشری در بستر زمان بوده و یا با توجه به تطورات اجتماعی و پیشرفت علمی و تکنولوژی و پیچیده‌تر شدن روابط اجتماعی، زمان عمل به اسلام نیز به سر آمده و با توجه به اصول ثابت اسلام، نمی‌توان جوابگوی نیازهای بشر در عصر علم و تکنولوژی بود؟

WWW.KEPAPD.COM

فهرست

- ۵ پیشگفتار
- ۱۱ فصل اول: تعریف واژه ها
- ۱۱ بررسی واژهٔ مصلحت، ضرورت و عسر و حرج در لغت و ارتباط مفهومی و مصداقی آن ها
از نظر نسبیت
- ۱۲ بررسی واژهٔ مصلحت در لغت
- ۱۳ واژه ضرورت در لغت
- ۱۴ واژه عسر و حرج در لغت
- ۱۵ بررسی ارتباط آن ها از نظر نسب اربعه در حیطه مفهوم و مصداق
- ۱۵ نتیجه گیری:
- ۱۷ فصل دوم: مصلحت در کتاب و سنت
- ۱۸ مقدمه
- ۱۸ گفتار اول: مصلحت در قرآن کریم

گفتار دوم: مصلحت در سنت

۲۹

گفتار سوم: مصلحت در سیره ائمه علیهم السلام

۳۴

نهیچه گیری

۴۰

۱- قبل سوره بررسی مصلحت، ضرورت و عسر و حرج و کاربرد آن در اصطلاح فقها و

ارتباط آن با نظر نسبت اربعه

۴۱

گفتار اول: بررسی واژه مصلحت، عسر و حرج و ضرورت در فقه شیعه.

۴۲

۱- واژه مصلحت و کاربرد آن در فقه شیعه و مستند آن

۵۵

۲- بررسی واژه ضرورت، کاربرد آن در فقه شیعه و مستند آن (قاعده ضرورت)

۶۷

۳- بررسی واژه عسر و حرج، کاربرد آن در فقه شیعه و مستند آن (قاعده نفی

۶۸

عسر و حرج)

۴- ارتباط آن ها (مصلحت، ضرورت، عسر و حرج) با نظر نسبت اربعه و تفاوت

۷۱

کارکرد آن ها از یکدیگر

گفتار دوم: مصلحت، ضرورت و عسر و حرج در اصطلاح فقها اهل سنت

۷۴

۱- واژه مصلحت و کاربرد آن در فقه اهل سنت

۷۴

۲- واژه ضرورت و کاربرد آن در فقه اهل سنت

۷۶

۳- واژه عسر و حرج و کاربرد آن در فقه اهل سنت

۷۸

۴- سد ذرایع، مصالح مرسله، قیاس و استحسان

۷۹

۹۳ گفتار سوم: نکات مشترک و اختلافی بین شیعه و اهل سنت در کاربرد مصلحت.

فصل چهارم: مصلحت در حکومت اسلامی

گفتار اول: ولایت فقیه و مصلحت، مرجع تشخیص مصلحت و واگذاری حق تشخیص

مصلحت

۱- ولایت فقیه و مصلحت

۲- مرجع تشخیص مصلحت

۳- واگذاری حق تشخیص مصلحت

گفتار دوم: مصلحت در سیاست حرم و سیاست خارجی

۱- مصلحت در سیاست داخلی

۲- مصلحت در سیاست خارجی

منابع